

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnine, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Slovanski jug.

Prvi jugoslovanski rodoljub vladika Strossmayer, ki je te dni slovesno obhajal 50-letnico svojega svečeništva, delovanja narodnega in domoljubnih žrtev, akoravno spoštovan od vsega sveta, vendar ne more biti vesel, če pogleda na jugoslovanski rod, kateri je vse življenje toliko ljubil, za kateri je toliko storil in žrtvoval. Ožja mu domovina Hrvatska vzdihuje pod krutim jarmom madjaronov, domoljubi se zapirajo v ječe, prepovedana je odkrita beseda, prepovedana domoljubna pesem o hrvatske svobodi in nezavisnosti.

Ako se slavljeno rodoljub ozre na nas Slovence, vidi narod razkosen in razcepljen, upchan in utrujen od brezuspešnih bojov; vidi, kako se krčijo njegove jezikovne meje in kako črv tujstva po tujih šolah razjeda že njegovo notranje opraje; vidi ga gmotno propadati in bolj ter bolj ležti v revščino in zavisanost od tujih podjelnikov in mogotcev.

Ako pogleda na srbske brate, vidi jih v Avstriji omahujoče med črtom do hrvatskih bratov in med črtom do madjarskih tlačiteljev; v kraljevini pa jih vidi pod vlado nevezmožnega kralja, ki nema ni srca, ne razuma za svoj poklic, in zbegane po nesposobnih kričalcih, ki se zaletavajo od nostrmečih domišljij do smešne onemoglosti.

Če se ozre na Bolgare, vidi jih v oblasti tujega princa, obdanega od častihlepnih in vladoželjnih političnih novincev; vidi narod zbečan po nespametnih in ne-skušnih kričalcih dirjati tik pogubnega brezdna.

Pač je le vretje krepkega mošta, kar nam kaže slovanski jug, in dvomno ni, da se bodo s časom scistili politični nazori. Vender pa je sedanje stanje zelo mučno za razumnega rodoljuba, ker mu je jasno, da je Jugoslovonom prestati še britke šole, predno si priborijo zdravih razmer.

Jasno je, da je jugoslovanski narod premlad za samovlado; treba bode, da močnejša, skušana in v vladarstvu različnih narodov izvežbana Avstrija in nje sosedna Rusija vmes posežete in uravnate jugoslovanske zadeve. Zato je pač zelo želiti, da bi se moglo dognati sporazumljenje med tema velesilama. Nekateri trdijo, da tako sporazumljenje ni

mogoče. Toda po edinosti krščanskih vladarjev poravnale so se že večje stvari. Spominamo le na dunajski kongres l. 1815., ki je imel vsó po Napoleonu razkopano Evropo na novo urediti.

Bolgarsko vprašanje je prišlo v tok po notih turške vlade, s katero Koburžanovo vlado proglašala za nepostavno. Rodbinski dogodki pri nemški vladarski hiši pospešujejo le ruske namene; kajti zaradi notranjih skrbij se Nemčija ne bode dosti vtikala v bolgarske zadeve, in če ste Rusija in Turčija edini, potem Koburžan nema kje iskati zaslombe. Avstrija se zaradi njega izvestno ne bode spuščala v veliko vojsko.

Ako pride pa Bolgarija pod ruski upliv, bode tudi Srbija težko ohranila svojo nezavisnost; ona pride naravnost pod avstrijsko pokroviteljstvo. Tako se zna vendar zgoditi, kar nekateri za nemogoče spoznavajo, da si bodeti Avstrija in Rusija delili balkanske dežele med seboj. To je tudi edina rešitev, ki je mirnim potom mogoča. Avstriji Carigrad ni potreben, zadostuje jej svobodna pot do Soluna. Rusiji pa Solun ni potreben, dovolj so jej Carigrad in bregovi črnega morja. Zakaj bi zatorej sporazumljenje ne bilo mogoče, in Bog daj, da bi se dognalo in da bi Avstrija ne poslušala tistih svetovalec, ki jo gonijo v boj proti Rusiji — za tuje koristi! Ne Avstriji namreč, temveč nekima dvema drugima državama bi zelo koristilo, ako se Avstrija in Rusija tako oslabiti, da bi imeli oni dve državi proste roke v zadevah zapadne in srednje Evrope. Sicer pa je vse v božjih rokah!

O djakovskih slavnostih.

(Dalje.)

Za tem napije v imenu Slovencev dr. Ivan Tavčar tako le:

„Vaša prevzvišenost!“

Visoka in slavna družba!

Dovolite mi, Vaša prevzvišenost, da v imenu navzočih Slovencev ispegovorim in da pred vsem naglašam, da za nami o tej slovesni priliki stoji ves narod slovenski, če tudi se nas je danes le malo

števalo oglasilo v to starodavno bosensko-sremsko stolico!

Vaša prevzvišenost ste v pismu, katero ste ravnokar pisati blagovolili mestni občini Ljubljanski, primerjali Jugoslovanski rod s trpinom, na križi visečem. V istini, jednake muke moral je prenašati ta rod, ko mu je stoletja turški meč mesaril telo ter ga v prah teptala neusmiljenega tujca trda petla. Resnica pa je tudi, da smo imeli mej Jugoslavi mi Slovenci najrevnejše stališče, in še pred malo časom se je menilo, da se nikdar ne bomo probudili iz stoletnega spanja, in da bomo vsak hip kot suha veja odpadli od slovanskega debla. Ali to se ni zgodilo, in drevo, ki je imelo pasti pred viharjem, stalo je krepko v svojih koreninah, in pričelo se je krasiti z novim zelenjem. In probujenje našega naroda, Vam prevzvišenost je tako mogočno, da je danes ni slovenske vasi, in naj je še tako pozabljena, kjer bi se ne čulo ime premisljivega bosensko-sremskega vladike, kjer bi se z veliko hvaležnostjo ne spominali njega, ki je bil tudi nam Slovincem prvak in apostol narodnega probujenja!

V resnici! od tedaj, ko se je pričelo v Slovincih narodno gibanje razvijati, čulo se je mej našimi prvimi imeni tudi ime Vaše prevzvišenosti. Podpirali ste z Vašo predobrotljivo roko naša narodna podjetja, ali še bolj ste pa s svojo besedo, katero smo začuli sto in stokrat iz Vaših prevzvišenih pisem, ogrevali naša srca, ter v njih vzbujali zaup v našo bodočnost. Naravno je, da smo morali imeti pri tem prepričanje, da stvar, ki se je smela postaviti za Vas zaščit, prevzvišeni vladika, ki je štela mej svoje branitelje tudi Vas, ekscelencija, ni mogla biti drugačna nego sveta in pravična. In danes smo tu, da pričamo o tem, da je ta sveta stvar tudi zmagonosna postala, da živi naš narod v zavesti, da ima Vam, prevzvišeni vladika, zaradi tega ravno tisto hvalo dajati, kakor jo daje Bleiweisu, Tomanu, in drugim prvakom in probuditeljem svojim, ki sedaj uže davno v zemlji spé.

Slovenci pa dolžujemo Vašej prevzvišenosti še iz drugih razlogov najglobokejšo zahvalo. Ekscelencija ste svoj rod obsipali z darovi, ki se le s tistimi primerjati dajejo, katere je zlival nekdanji slavni Meeena nad rimsko umetnost. Vse ste blagovolili

podpirati, kar je imelo namen provzbuditi hrvatskega naroda zavest. Hrvatska zgodovina bode Vašej prevzvišenosti odprla najkrasnejši list, ter do vekov dnj pripovedovala o mnogoštevilnih spominkih, ki ste jih, prevzvišenost svojemu narodu zapustili, ter so vsi aere perenius!

Slepi pa bi morali biti mi Slovenci, če bi Vam, prevzvišenost, za vse te do-brote skazane hrvatskemu narodu, ne izrekli kipeče zahvale. Mi Slovenci stojimo na skrajnej meji slovanstva, in obdajajo nas od spodaj in zgoraj narodi, hlepečji, odvzeti nam materin jezik ter zaliti nas s tujstvom, da bi v pokrajinah, kjer so naši očtje živeli, ne bilo spominov na nekdanj mogočno slovanstvo. Samo na edno stran imamo zaslombo na narodu, ki prebiva ondu, kjer ponehajo naše planine ter se prično obsavske ravnine. Narod hrvatski je to, ki je bil od nekdanj nam Slovincem v zaslombo, ter je se svojo krvjo branil nas stoletja pred krivimi meči surovih barbarov. Če mi je dopuščena primera, imenoval bi narod hrvatski srce, od katerega vodi mogočna žila — odvodnica do naroda slovanskega, razširjajoč ondu kri narodne zavesti, narodnega mišljenja. Po ti odvodnici priplule so v naše dežele hrvatske pesni, katere so nas naučile v prihajale besede Vaših prvakov, ki so tudi nas osrčevale, tako da smo zmagonosno prestali boje ter utrdili jez, ob katerem se razbijajo brez moči razlučeni valovi nemškega in laškega morja.

Nikakor ni fraza, Vaša prevzvišenost, če trdim, da živimo vsi Slovenci v zavesti, da je bodočnost slovanskega naroda ohranjena samo tedaj, če stoji za njim mogočna in zavedna Hrvatska. Ž njo imamo Slovenci ednako prihodnost, nakazani smo na njo, in če Hrvatska pogine, ne preostaje nam drugega, nego poiskati si grob, kamor bi se slovenstvo za vedno zakopalo.

Zategadelj velja tu izrek, da vse tisto, ekscelencija, kar ste storili narodu hrvatskemu, storili ste tudi narodu slovenskemu. Opravičeno je zatorej, če je Slovencev hvaležnost brezmejna.

Zatorej predrzmem se z dovoljenjem Vaše prevzvišenosti dvignoti kupo ter vsklicati: Bog ohrani Vašo ekscelencijo ne samo hrvatskemu, nego tudi slovenskemu narodu!

(Konec prih.)

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisul S. Ivič Pellico, prel. Jos. Kompare XXVI.

O spoštovanji nesrečnežev in o milosrčnosti.

(Dalje.)

Usmiljenje do revežev je vedno lepo, če so tudi sami krivi svoje nesreče. Zakon jih lahko obsoja; človek pa se ne sme radovati njih bede, še manj jih črniti bolj, nego so uže. Kdor je uže iz navade milosrčen, iskazuje svojo darežljivost tudi nehvaležnemu. Ni treba abotno trditi, da so vsi ljudje nezahvalni; ne opuščaj tedaj nikoli milosrčnosti. Med mnogimi nehvaležneži najdeš vedno tudi hvaležnega človeka, ki je vreden tvoje dobrote; ako bi ne delil dobrot vsem od kraja, ne bil bi naletel tudi na njega. Blagoslov tega edince ti zaleže za deset nehvaležnežev. Sicer pa, ko bi tudi ne žel nikakešne zahvale, dobrota tvojeja srca ti je v pohvalo.

Ni slajše kreposti od milosrčnosti, katera se kaže v podpori nesrečnežem. Vsekako nadkrili radost po prijetej podpori; kajti vzprijemati podpore ni nikakešna krepost, pač pa je krepost podpore deliti.

O delitvi podpore bodi mil z vsemi, posebno z odličnimi osebami in se straš-

ljivimi ženami. Posebno prijazen bodi z onimi, ki so stoprav novinci v nesreči, ki večkrat rajše na skrivnem pretakajo solze, nego bi izustili tožno besedo: „Potrebujem kruha!“

Razven zasebnih darov, o katerih „ne vedi desnica, kaj dela levica“, kakor veli evangelij, deli darove tudi v družbi z onimi plemenitimi dušami, ki so si postavile v smoter ustanavljati dobre zavode in podpirati obstoječe.

Nastopne besede so tudi božje: „Skrbite, da delate dobro ne ljudem pred Bogom, temveč tudi pred ljudmi (S. Pavel Rim XII.)“ Mnogo je dobrih načrtov, katerih podčinec ne more izvesti, in ki se na skrivnem ne dajo uravnati. Ljubi zatorej dobrotvorna društva in podpiraj je po moči; oživljaj je, ako so mlačna, spravljaj je zopet na pravi pot, ako so zabredla. Ne plaši se norčevanja skopuhov in ničvrednežev, ki z burkami osipajo one, ki se trudijo v blaginjo človeško.

XXVII.

O znanji.

Služba in mnogotere domače skrbi ti morebiti ne dovoljavajo mnogo časa, da bi se učil; varuj se tedaj slabe navade, ki se nahaja pri mnogih, da namreč prezirajo vsako znanje, kateremu se niso učili. Taki ljudje navadno zasmehujejo vsacega, kdor visoko ceni omiko in smatrajo nevednost kot društveno dobro.

Zaničuj krivo znanost; ona je zlo;

ceni pa pravo znanje, ki je vedno koristno; ceni je, če je imaš, in tudi če si ga nisi mogel dokopati.

Trudi se, da vedno napreduješ nadaljujoč kako zasebno znanost ali vsaj čitajoč razne dobre knjige. Odličnjaku je taka vaja razuma zelo potrebna, ne samo zaradi naukov, ki jih od tu dobiva, nego zaradi upliva, ki ga lahko ima na druge se svojo pripoznano vednostijo in se svojim napredovanjem. Zavist jako rada gloda ob dobrem glasu poštenjakovem; da ima le mali uzrok nazivati ga nevedneža, takoj stori to; ljudstvo potem slabo sodi poštenjakova tudi najboljša dela, črni ja in naposled ja ovira na vse načine. Verske, domovinske in častne zadeve terjajo korenjaških sil, krepkih borilcev, učenih in uljudnih mož. Gorje, kedar zlobneži lahko rekajo dobrim možem: „Vi se niste učili ničesar, ne maramo za vas.“

Ako si hočeš pribaviti glas modrega, ne hlini ved, ki jih nemaš. Vsaka prevara je grda, zatorej tudi podkivanje znanja, ki se ga v resnici nema. Ni sleparja, da mu ne pade prej ali slej kurelec raz obraz in tedaj je izgubljen.

Vrednost znanja je zares velika; vendar je ne smemo obožavati. Želimo si je sebi in drugim; tolažimo se s tem, kar imamo in znamo in pokažimo odkrito to, kar smo. Obširno znanje je dobro; ali to, kar na človeku največ velja, je krepost; ta pa se slučajno lahko združi tudi z nevednostjo.

Ne zaničuj nevedneža, ako mnogo znaš. Znanje je liki bogatstvo; želiš si ga lahko, da drugim pomagaš; če ga pa nemaš, vender si lahko dober človek, ki ima pravo na svojo čast.

Trosi med menj izobražene ljudske slojeve prosvetljajoče nauke! Ali kateri so isti? Oni ne, ki razbrzdavajo in pohujšajo ljudstvo; tudi ne ono pretirano deklamovanje v navadnih dramah in romanah, kjer se podli ljudje povzdigujejo nad prave junake in veleznakaži ponižujejo do zločincev. Tu se riše človeško društvo črno, da bi je prezirali. Hvali se tu črevljar, ki se z gospodom prepira, in gospod, ki vzame črevljarjevo hčer; tu se nam kažejo celo razbojnik tako občudovalni, da bi moral biti proklet oni, ki jih ne občuduje.

Takšnih podlostij zatorej ni treba širiti med ljudstvo, temveč one vzvišene misli, ki ga varujejo vsacega pogreška in pretiravanja: misli, ki ljudstva ne očarajo samo, da obožava znanost in mogočnost, temveč je pripravi, da spoštuje ljubeznivost in hvaležnost: misli, ki mu odganjajo neumne pojmove o brezvladji: misli, ki uče ljudi verno in dostojno izvrševati one posle, katere jim je odmerila božja previdnost: misli, ki jih osvedočujejo o potrebi društvenih različnostij. akoprav smo vsi enaki pred Bogom, dokler smo krepostni.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranja dežela.

Kakor smo uže enkrat poročali, zahtevalo je pravosodno ministerstvo, naj bi najviše sodišče predlagalo, na kakšen način bi se dala izvesti ravnopravnost pri najvišjem sodnem oblastvu. Najviše sodišče se je na to izrazilo, da je treba, ako se hoče doseči to svrhu, da so si pred najvišjim sodiščem vse narodnosti ravnopravne. Osnovati bi bilo treba v ta namen senato za vsako narodnost, imenovati uradnike in dostojanstvenike večje dotičnih jezikov, potem stropav bi moglo najviše sodišče izdajati dekrete in reševati pravde v onem jeziku, v katerem so se reševale v drugih instancah. Ta izjava je nemške duhove silno razburila, kakor se samo po sebi razume in ti ljubeznivi liberalci uže prorokujejo, da bi se razrušilo edinstvo pravosodstva, ako bi ministerstvo hotelo izvesti ta nasvet. To Nemci vedno prorokujejo, ako vidijo, da se jim kaj odvzame ona njim tako sladka pravica teptati in zatirati druge narodnosti.

Skoro vsi gališki poslanci dobivajo od svojih volilcev vabila, da jim o velikonočnih počitnicah poročajo o svojem delovanju v državnem zboru. Vsi poslanci pa se izgovarjajo, da je večina poljskega kluba izvolila dr. Grocholskega, da se pogaja z vlado o davku na spirit in da zato ne morejo ustreči zahtevi volilcev; vrhu tega pa so vezani molčati o podrobnostih tega pogajanja. Opozicija proti poslancem raste vzlasti po mestih, odkar se je zvedelo, da bi vsled teh dogovorov z vlado kmetske tovarne za spirit uživale nekakšne privilegije, dočim bi pa konsumenti bili mnogo bolj obloženi z davki. O velikonočnih počitnicah sklicanih je mnogo shodov, na katerih se bode izvestno sklepalo mnogo ostrih resolucij.

„Glas Naroda“ poziva češke obrtnike, naj kolikor mogoče pošiljajo svoje izdelke v svetovno razstavo v Pariz, ki bode prihodnje leto v proslavo stoletnice prve velike francoske revolucije. Ako pošljejo češki obrtniki dovolj svojih izdelkov v Pariz, dobe v razstavi svoj oddelek, kjer bode lahko vsak dobil pregled in pojem o češkem obrtu.

„Narodni Listy“ karajo Riegerja in celo njegovo 60 poslancev broječo stranko, ker je izjavil o pretresovanju Lichtensteinskega predloga, da bi bilo neprevižno zavrniti kak predlog uže o prvem branji. Če je to neprevižno in če kaj takega zahtevajo samo politično neizkušeni možje, potem so Rieger in vsi oni, ki so v deželnem zboru zavrgli Plenerjev predlog — sami neizkušeni. (Plener je namreč predlagal v češkem deželnem zboru, naj se Češka razdeli v dva upravna dela, v nemški in češki; ta predlog je staročeška večina takoj zavrgla.)

Hrvatski sabor se bode bavil v prihodnjem zasedanju z novim kazensko-pravdnim redom. Da o tem novem kazenskem redu razpravlja, sklicana je enketa, ki bode začela svoje delo, kakor hitro se ban povrne v Zagreb. V enketi so predsednik sodišča sedmorice Radivojević, sekcijski načelnik Stanković, prof. Spevec in drugi. Predsednik enkete je ban sam.

Vnanje dežele.

Srbski radikali, ki imajo sedaj kakor je znano, vlado v svojih rokah, začeli so zopet boj proti naprednjakom, ki so za časa Garašanina pahnoli deželo v nesrečo. Liberalci so oprezni in se izogibljajo prepričanju vladno radikalno stranko. V klubu radikalcev vpisanih je 132 poslancev, v liberalnem pa samo 15; naprednjaka ni v sedanji skupščini nobenega. Dunajski in peštanski listi, ki so s tolikim veseljem pozdravljali pad Ristićev in zmago radikalcev, bode se menda v kratkem prepričali, da so se zopet enkrat zmotili. Mislili so, da bode radikalna srbska vlada, kakor nekdanja naprednjaška, odprla duri in vrata avstrijskemu in madjarskemu uplivu v kraljevino ter da bode dunajski in peštanski židje še nadalje zlogospodarili in molzili nesrečno Srbijo. Ko je bil pred nekaj časi sedanji ministrijski predsednik Gruić na Dunaji, potrdil je tamonjše v tej sladkeji nadeji. Kakor „Novoe Vremja“ v Peterburgu piše, izjavil je isti minister njega sotrudniku, da so simpatije vseh Srbov na ruski strani, kajti le od velike in mogočne Rusije zavisna je bodočnost drugih slovanskih narodnosti. Res, čas bi bil, da Srbi spoznajo enkrat svoje prave prijatelje ter se rajše naslanjajo ob brate, ki so jim svojo ljubezen dejanski dokazali, prelivajoč za nje kri in z velikimi denarnimi žrtvami.

Na Rumunskem priklopela je nezadovoljnost narodova do vrhunca. Neredi

in demonstracije proti ministru Bratianu so na dnevnem redu; vojaštvo je vedno pripravljeno v vojašnicah in kraljeva palača je obkoljena z vojniki. Nezadovoljnost, prouzročena po malovestnej in sramotnej vladi, vzbudila je v narodu tudi mržnjo proti kralju, ki uže tako in tako, kakor Nemec in tujec ni užival v deželi nikdar prave simpatije. Sedaj je pa ubogi Karol s svojim ministrom tako daleč zavozil, da mu bode bržkone treba še pobrati šila in kopita ter vrniti se v svojo nemško domovino. Bratianu, katerega so dunajski in peštanski listi tako prekomerno slavili, delal e na to, da bi priklopil Rumunijo tako zvanej zvezi miru ter položil tako korist in blaginjo svoje dežele na nemški žrtvenik. Tega človeka tudi narod sovraži, ker je renegat ali prava poturica. Še pred 20. leti je svedčano proglasil Erdeljsko in Banat za rumunsko irredento, katere mora Rumunija tako ali tako odtrgati od Avstrije. Sedaj pa z vsemi nezakonitimi sredstvi proganja privrženike te ideje, zatem vse prave rumunske rodoljube, ki čutijo, da so Romani in nečejo žrtvovati koristi svoje domovine Bismarku in njegovim zaveznikom. Ustvaril si je Bratianu celo armado uradnikov brez značaja in prepričanja, da mu pomagajo zatirati nesrečno deželo. Ti veterjnaki in kruhoborci ga se ve da proslavljajo ter njemu na čast pripravljajo bankete, ki se morajo pa vsiti v senci bajonet, sicer bi je razjarjeni narod napadel in na mestu pobil. Vsa kraljevina je v obsednem stanju; zato so narodu vezane roke. Opozicija, ki šteje v svoji sredi vse prave rodoljube, vse plemitaše in tudi pretendenta za rumunski prestol, pa tudi ne spi. Kljub vojaškemu kordonu prodrli so nje poslanci v kraljevo palačo ter zahtevali, da je kralj sprejme ter čuje narodovo voljo. Kralj jih ni hotel sprejeti, njih vodji je poročil, da ga drugoga dne sprejme. Narod pa, ki se je bil zbral v velikem številu na ulicah, so vojniki razgnali. Ko se je imel odpreti parlament, zbrala se je bila množica ljudij pred zbornico. Nekateri so streljali proti urodu v parlament ter usmrtili ednega slugo. Taki neredi so se vršili pred francosko revolucijo in mogoče je, da se kaj enacega izcimti tudi iz demonstracij v Bukareštu. Narod ne mara vedeti za trojno zvezo; on zahteva, da se promeni državna vnanja in notranja politika ter do korena iztrebi iz državne uprave plevel, kateri je zasejal Bratianu. Rumunci zahtevajo zvezo z Rusijo in Francijo in ako kralj ne bode ustregel narodovej želji, prisili ga narod, da si poišče v Nemčiji podanikov, katere bode smel tlačiti, kakor hoče sedaj Rumunec.

Na Francoskem se še vedno ukvarja vse le z afero Boulangerjevo. Generalovi pristaši trde, da ga je vlada upokojila, da ustreže Nemčiji. V komisijo, ki je imela soditi Boulangerja, volila je take generale, ki so mu sovražni še od onega časa, ko je bil vojni minister in jim ni dovolil, da bi svojo službo tako površno opravljali, kakor so bili vajeni pred njim. General sam pravi: Hoteli so me prepustiti popolnoma privatnemu, meščanskemu življenju; dobro, videli bodo, kako pozabim to. Njegovi prijatelji so se te dni posvetovali, kako se jim ponašati o volitvah. Ako oficijelno nastopi kot kandidat, objavi v manifestu svojim volilcem tožbo proti sedanji vladavini.

Iz Afrike dohajajo za Italijo vrlo neugodne vesti. Italijani, ki so si tako želeli spopasti se vendar enkrat z Abisinci, so preslabi, da bi je premagali in boje se hujšega poraza, nego so ga trpeli pri Dogali. Ščuvanje proti Franciji raste. Pojavljajo se novi listi, ki so pisani povse v Francozom sovražnem duhu. Italija še ni bila s francosko pomočjo dolgo zedinjena in uže so začeli italijanski državni delat na to, da se odtržejo od Francije ter se približajo Nemčiji. Posebne zasluge za ta žalostni dogodjaj pridobil si je grof Robilant, bivši minister vnanjih poslov. Ta je pripravil pot sedanjej politiki, ki je vrgla Italijo podpolno v roke Nemčiji. Nenaravna ta zveza narodu ni posebno priljubljena, a mržnje, katere se umetljivo ne-tijo mej obema narodoma, se vedno širijo in večajo in naposled si bodeta stala še dva romanska naroda, hvala nemški lukavosti, sovražno drug proti drugemu ter bodeta na tak način pripomogla utrditi nemško oblast in nemško prevzetnost, namesto da bi se prijateljski podpirala ter pospeševala razvoj in blagostanje obeh sorodnih plemen.

DOPISI.

Iz St. Petra na Notranjskem. „Slovenski Narod“ s 23. marea t. l. je uže

omenil, da se je bralno društvo „Mir“ iz Trnja v St. Peter preselilo ter se je s tem rešilo izvestnega pogina. Nedejamo se, da dobi tukaj imenovano društvo ugodnejše podnebje za svoj obstanek. Uže o prvem pozivu se je oglasilo lepo število družtvenikov, ki so se svojim podpisom obljubili društvo podpirati. Kakor je iz imenika razvidno, pristopili so vsi prvaki in prvi posestniki tukajšnjega kraja, kateri morejo gmotno kakor tudi duševno podpirati društvo. Želeti je le, da mu vsi dosedanji častiti družtveniki ostanejo zvesti podpor-niki; potem bode društvo brez dvojbe na dobrih nogah. Delajmo le s združenimi močmi „Viribus unitis!“. „In vereinter Kraft liegt die Macht.“ Naj bi to društvo bistrilo um ter krepilo narodno zavest tudi med preprostimi ljudstvom. „Die Kraft des Volkes liegt in seinem Rechtsbewusstsein.“ Delajmo složno, bodimo si zvesti prijatelji, ostavimo osobno zavist ter zakrivajmo slabosti drug drugemu s plaščem ljubezni, potem bode izvestno vladala lepa sloga med nami in društvo bode uspešno delovalo v korist našega milega slovenskega naroda!

Iz Celovca, 27. sušca. Veseleje nego letošnja zima razvija se narodno življenje med koroškimi Slovenci. Cirilove podružnice krepko poganjajo iz tal. Kot-mirska podružnica je uže potrjena in bode imela ustanovni zbor četrto nedeljo po velikej noči. Na veliki ponedeljek bode ustanovni zbor podružnice v Šmihelu pri Pliberku. Na belo nedeljo pa bode osnovalni zbor podružnice za spodnjo Rožno dolino v St. Janži. Tem se v kratkem pridruži podružnica v Škocijanu v podjunskej dolini. Pogovarjajo se pa še v drugih krajih o ustanovitvi takih podruž-nic, tako v Apačah, v Velikovci, v Kotljah. Čudimo se, da je v St. Jakobu, v Roži in v Žel. Kapli vse tiho, baš tako pri Jezeru, v Prevaljah, v Grabštani itd. Posojilnico snuje v Spodnjem Dravbregu g. Karl Reus, kaplan, rojen Čeh, ki se je pa uže v nekaterih letih dobro naučil slovenski. Kljub vsemu pritisku zatorej slovenski duh v Korotanu še ni zamrl, temveč se vedno lepše in krepkeje razvija.

V tukajšnjih nemških krogih vzbija se velika nevolja proti deželnemu odboru, ki je za deželnega tajnika imenoval tujca dra. Milerja iz Erdeljskega, akopprav je bilo domačih prosilcev na izbero. Umestno je, potrebno in povsod običajno, da se za deželnega tajnika izbere domačin, ki raz-mere v deželi dobro pozna, saj ima z občinami dovolj opraviti. Da se je na tako mesto pozval tujec, smatra se tukaj splošno kot sad posebne protekcije. Belaški list se silno huduje nad tem, in pravi, da ta slučaj ni osamljen, in kliče po opoziciji. List priznava, da ni dobro, da je v deželnem zboru malone le edna sama stranka, ker ima vsled tega deželni odbor preveč svobodne roke. Poprej so se veselili svoje složnosti in pogazili vsako iskrico opozicije; zdaj si pa sami želijo opozicije, da bi odbornikom gledala pod prste! V parlamentarnem življenju je opozicija potrebna stvar, ker le ona brezobzirno raz-kriva napake vladajoče stranke; na Ko-roškem pa so potrebo opozicije še le zdaj spoznali; poprej je bilo vedno ponavljano gaslo: mir, in zopet mir! Zdaj ima deželni zbor med 37 poslanci samo 4 poslance, ki ne kimajo vselej z večino, nam-reč slovenskega poslanca Murija, polu-konservativnega nemškega kmeta Pon-graca, g. knezoškofa, in mestnega poslanca dra. Pretnerja iz St. Vida, ki hodi več-sih svojo pot. Na tega stavi Belaški list svojo nadejo, da bode zbral okoli sebe potrebno krdelec opozicijonalcev. Ne ve-rujemo, da bode iz te moke kaj kruha!

Domače vesti.

† Dr. Valentin Zarnik.

V naglici smo mogli v poslednjem številki vrinoti kratko žalostno vest, da je dr. Valentin Zarnik, odvetnik, mestni od-bornik, bivši deželni poslanec in starosta „Ljubljanskega Sokola“ itd. za večno za-tisnol oči v Ljubljani na veliki petek ob 3. popoldne. Denes nas veže dolžnost, da o njem ispregovorimo nekoliko več, kajti mož je bil v pravem zmislu prvobornik slovenski, izvrsten govornik in zagovornik naših pravic; njega beseda je mogočno donela v deželnem zboru kranjskem, njega glas se je širil po raznih taborih na Šta-jerskem, Koroškem in Kranjskem, kjer je govoril o ravnopravnosti in o zedinjenj Sloveniji.

Dr. Zarnik Valentin se je porodil 14. februarja 1837. l. v Repnjah na Gorenj-skem, rojstvenej vasi Kopitarjevaj. Rodi-telji so mu bili zelo siromašni; oče je bil „cukrinar“ (delalec v ljublj. cukrarni), slu-žil samo po 50 novč. na dan in s tem je živil svojo obitelj s 4 otroki; vendar je skrbel za vzgojo in bodočnost svoje dece. Najstareši sin Valentin je hodil v ljubljansko ljudsko šolo in gimnazijo, katero je do-vršil 1855. l. Kakor abiturijent je govoril in pisal slovenski, nemški, francoski, itali-janski in angleški, ker je bil v obče za jezike jako nadarjen. — Na gimnaziji je bil ustanovil s svojimi součenci Fr. Erjav-cem, Sim. Jenkom, Val. Mandelcem, J. Tuškom dijaški slovenski list „Vaje“, v katerih so se vadili v spisavanju zanimlj-vih leposlovnih in znanstvenih sestavkov.

Po izvršenej gimnaziji se poda na Dunaj učiti se zgošovini, razven tega pa še nemškej, slovanskej, romanskej in an-gleškej književnosti; pozneje se je posvetil pravi ter bil po dovršenih študijah pro-moviran za doktorja prava. Pisal je mnogo člankov, podlistkov, dopisov in vestij v razne slovenske novine n. pr. „Slovenski Narod“, „Novice“ itd. V Janežičevem „Glasniku“ je objavil nekoliko novel. Od 1861. do 1867. je bil Zarnik vzgojevalej pri baronu Rauchu na Hrvatskem, a po-zneje mu magjaronski duh ni prijal, za-torej se je vrnil na Slovensko ter se po-svetil odvetništvu. Ustopil je kakor konci-pient k dr. Ploji v Ljutomeru, kjer je s tamošnjimi rodoljubi osnoval prvi tabor slovenski dne 8. avg. 1868 in navdu-ševal poslušalce s svojim govorom. Leta 1869. je bil izvoljen v Trebnem za po-slanca v dež. zbor kranjski. Istega leta se preseli k dr. Razlagu v Brežice, a uže v jeseni odide k dr. Lorberju v Maribor, kjer je imel v Tomšiči, Jurčiči, dr. Ko-celji in drugih narodnjakih družbo, ki mu je zelo ugajala. Septembra meseca 1871. l. se preseli v Ljubljano ter ustopi v pisarno dr. Ahačiča. 1877. je odprl svojo odvet-niško pisarno. Razven odvetnikovanja se je bavil tudi z velikim zanimanjem s po-litiko, za katero je imel mnogo vzdarja. Bil je zvest član in podpornik raznim na-rodnim društvom in zavodom. Bil je visoko naobrazen vnet Slovan, duhovit mož, dov-tipen družabnik in kremenit značaj.

Dr. Zarnik je bolehal poslednja leta, ker se ga je bila lotila vodenica, katere je tudi vzrok njega smrti. Na krsto so bila položila vence razven nekaterih obi-telj tudi razna društva ljubljanska. Na veliko noč 1. aprila ob 5½ zvečer je bil sijajen pogreb, katerega se je udeležilo mnogo odličnega občinstva, razne deputa-cije, društva itd. Na grobu je govoril dr. Josip Vošnjak, najstarejši prijatelj pokoj-nika.

Večno se spominaj narod naš dr. V. Zarnika!

Poziv

na redni občni zbor političnega društva „Edinost“ v Trstu, ki bode na belo nedeljo 8. aprila t. l. ob 4. popoldne v prostorih „Delalskega podpornega društva“ (via Molin piccolo šte. 1.) Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo denarni-čarjevo. 4. Posamični predlogi. 5. Volitev novega odbora. — Ker je ta zbor zelo važen za naše sedanje tržaške razmere, naj se ga gg. društveniki v obilnem šte-vilu udeležijo, uljudno vabi odbor polit. društva „Edinost“. — Tudi mi vroče pre-poročamo vsem čč. društvenikom, naj do-kažejo še svojo navzočnostjo, da jim je naša prihodnjost na srei. Na svidenje za-torej!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu poziva na redni občni zbor, ki bode v nedeljo 15. aprila t. l. ob 5½ popoldne v prostorih „Slovanske čitalnice“ (via della Pesera šte. 1. blizu „Hotel Europa“.) Dnevni red: 1. Nagovor prvomestnice. 2. Poročilo zapisničarico o letošnjem društvenem delovanju. 3. Poro-čilo blagajnično o denarnem stanju. 4. Po-samični predlogi in želje. 5. Volitev no-vega načelnštva. Čestite družabnice vabi, da se v obilnem številu udeležijo tega važ-nega zbora, načelnštvo tržaške ženske po-družnice družbe sv. Cirila in Metoda. — Opomnja: Čč. družabnice lahko uvedo v zbor tudi druge ženske, ki se žele vpisati v podružnico. Društvenina se lahko plača tudi isti dan.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v gostilni g. Fabjana pri sv. Ja-kobu 3 gld. Dva romarja poklanjata, kar jima je ostalo t. j. 1 gld.

Vabilo na XIII. redni veliki zbor „Ma-tice Slovenske“ v sredo 18. aprila 1888

1. ob 4. uri popoldne v mestni dvorani. Vrata razpravam: 1. Predsednikov govor. 2. Račun o družbenem novem gospodarstvu v dobi od 1. jan. do 31. decembra 1887. 3. Volitev treh računskih presojevalcev (§. 9. a. dr. pravil.) 4. Pro-račun za l. 1889. (Računski sklep in pro-račun sta gg. družbenikom v družbeni pisarni na ogled in jim bosta pri velikem zboru tiskana na razpolaganje.) 5. Letno poročilo o odborovem delovanju v dobi od 1. aprila 1887. do 1. aprila 1888. 6. Dopolnilna volitev družbenih odbornikov. Vsled smrti, odpovedi in po §. 12. dr. pravil imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. Einspieler Andrej, dr. Jarc Anton, Kaspret Anton, Majciger Ivan, Pleteršnik Maks, Suklje Franc, Vilhar Ivan, Zupančič Vilbald, dr. Zupanec Jarnej in Zlogar Mihael. V odboru pa še ostanejo: Gg. Cigale Matej, dr. Dolence Hinko, Flis Ivan, Grasselli Peter, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Franc, Kermavner Valentin, Kersnik Janko, Kržič Anton, dr. Lampe Franc, Levec Franc, Marn Josip, dr. Poklukar Josip, dr. Požar Lovro, Praprotnik Andrej, Raič Anton, Robič Luka, Senekovič Andrej, Stegnar Feliks, Svetec Luka, Šubic Ivan, Šuman Josip, dr. Sust Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vavru Ivan, Vodušek Matej, Wiethaler Franc in Zupančič Anton. Vsaj 16 odbornikov mora po §. 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi 3. računskih presojevalcev (3. točka) se vstevajo tudi volilni listki taci družbenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke poslali odboru z lastnorodnim podpisom tako, da ni suma zaradi kake prevare. 7. Samostojni predlog odborov: Redni veliki zbor naj sklene, da se ima §. 36. opravičnega reda, ki se je doslej glasil: „Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje za tri leta“, spremeniti in glasil v prihodnje tako: „Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje praviloma na tri leta (§. 13. mat. pravil). Ako se je pa odbor po večletnem tajnikovem službovanju uveril o njegovi popolni sposobnosti, sme ga tudi brez razpisa potrditi za daljšo dobo.“ 8. Posamezni predlogi in nasveti. (Prav. §. 4. a.)

V Ljubljani dne 27. marca 1888.
Predsednik: Odbornik in blagajnik:
Josip Marn. Ivan Vilhar.

Občni zbor „Pisateljskega podpornega društva“ bode v soboto dne 14. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v steklenem salonu Čitalnice Ljubljanske z dnevnim redom: 1. Poročilo tajnikovo, 2. Poročilo denarničarjevo, 3. Volitev dveh pregledovalcev družbenih računov, 4. Volitev prvosednika in 6 odbornikov, 5. Posamični nasveti.

Vladika Strossmayer nam je na našo čestitko odgovoril:

Velesienjeni gospodine uredniče!
Liepa Vam hvala na prijateljskoj Vašoj čestitci o zlatnoj mojej misi. Ja sam od drage naše braće Slovenaca tom prilikom primio nebrojenih dokaza ljubavi i poštovanja, da upravo neznam, kako da im se zahvalim. Za sada se molim dragomu Bogu, da ih on obilno blagoslovi, pak im dađe jakosti, kako će uztrajati u obrani svojih prava i svoga jezika. Kako su naša braća Slovenci religiozni i čestiti, to nedvojim sretnoj njihovoj budućnosti, a dao Bog, da tu svoju sreću vazda traže u zajednici i ljubavi sa braćom Hrvatima. — Mene vanredno veseli, što čujem, da se braća Slovenci i Hrvati u Trstu tako divno ljube i slažu. — Toj slogi mnogo je doprineo i list „Edinost“, stoga Vam, gospodine uredniče, liepa hvala i Bog Vas blagoslovi! Sa bratskom ljubavju
U Djakovu, 28. marca 1888.

Strossmayer s. r.

Družba sv. Mohorja pridobila je letos zopet veliko novih udov. Število se natančno še ne da določiti, ker pole še vedno dohajajo, a toliko je uže sedaj gotovo, da bode letos nad 41.000 članov in da se bodo družbine knjige tiskale v 43.000 izvodih, Kempčan pa se tiska v 50.000 izvodih.

Velikonočni prazniki so bili v Trstu prekrasni. Vreme prav pomladansko, nebo jasno; niti najmanj vetrič ni kalil dobrodelne toplote. Ni čudo zatorej, ako so meščani drveli iz mesta v bližnjo okolico, veselili se prekrasne narave ter krepčati se z izvrstno kapljico domačega vina. Mesto je bilo zatorej oba praznika kakor izumrlo, tem živahnejše pa je bilo življenje v Rojanu, v Škedenju v gozdičih in drugod. Na dejemo se, da je vendar uže enkrat krasna spomlad močnejša od krute zime!

V spodnjem Retji pri Laščah so obesili novo vaško tablo s tem napisom:

„Vas: Spodnje Retje. Spada pod občino in sodišče: Velike Lašče; Okraj: Kočevje; Dežela: Dolenjsko-Kranjska. V nji je bil rojen slaven pisatelj slovenski: **FRAN LEVSTIK, † 1887. l.**“

Prazgodovinska raziskavanja na Primorskem. Prvi zvezek izvestja prazgodovinske komisije ces. akademije znanostij na Dunaji objavlja o raziskavanju prazgodovinskih in rimskih najdeb na Primorskem in Kranjskem, katera je spisal tukajšnji gimnazijski profesor Dragotin Moser. Iz tega zanimljivega dela posnemamo tole: Izkopavanja v Terezijnej jami v perivoji kneza Hohenlohe pri Devinu so dokazala, da so bile tu o neolitske dobi podzemne naselbine. V zemlji, nahajajoč se v votlini, našlo se je mnogo ostanov domačega orodja neolitskih podzemskih prebivalcev; razne plase pepela pa dokazujejo, da so ljudje dlje časa stanovali v tej votlini. Našlo se je tudi mnogo okamenin (okamenjenih predmetov), n. pr. kamenenega orodja in različnih lončenih posod. Košeno orodje je malone povse enako. Večina je rtasta, kakor se je upotrebljevalo orodje v raznih velikostih za šila ob obdelovanju živalskih kož, ukrašenji lončenih posod itd. Enakih predmetov je našel prof. Moser ob izkopavanju v votlini „Na hrbcu“, pri Saleži, v „pitnej jami“, pri Gabrovici blizu Proseka, v Lasci pri Nabrežini in drugod.

Izžrebanje. Dne 20. t. m. se izžrebajo v uradu goriškega deželnega odbora zemljiško odvezne obligacije, kakor je določeno v načrtu za amortizacijo 3. marca 1886. leta.

Vremensko proročanje. „Mathieu de la Drôme proročuje za mesec april tole vreme: od 1. do 3. nadaljuje nestalno vreme, ki se začelo uže 27. marca. Mali vetrič, posebno ob oceanskih obalah. Suhi veter v lyonskem zalivu; nekoliko nemiren genovski zaliv.

Lepo vreme na vshodnem Francozskem o zadnjem kraji lune, ki traja od 3. do 11. t. m.

Mrzlo v pokrajinah ob severnem morji, v morskem rokavu, in na oceanu. Dež v srednjem Francozkej. Veter po imenovanih morjih.

Sredozemsko, jadransko in grško morje mirno.

Lepo vreme o mlaji, ki nastopi 11. t. m. ob 9 uri 17 min. d. p. in traja do 19. Ledeno na goratih pokrajinah Francozkej; toplo v južnih pokrajinah, suho vreme v Provenci.

Mrzlo o prvem kraji od 19. do 26. t. m., posebno v srednji Francozkej.

Nestalno vreme ob oceanskih obalah. Morje mirno.

Lepo vreme in jasno nebo o mladej luni od 26. t. m. do 2. maja. Sadno dreve zaradi ponočnega mraza v nevarnosti. Mrzla jutra v srednji Evropi, v Švici in južni Italiji. Sploh lep vreme od 1. do 19. t. m. Pogostoma mrzlo, posebno na Primorskem od 19. do 30. Rastline malo razvite. Lepo vreme po vseh deželah ob sredozemskem morji.

Ribarstvo v našem Primorju. Od 23. aprila 1886 do 22. aprila 1887 nalovilo se je v našem Primorju 4,471.798 rib, in sicer v pristaniščih:

	komadov	kilogramov
Trst	7.537 (?)	2.471.753
Rovinj	210.338	490.730
Pulj	1.312.715	527.702
Mali Lošinj	13.105	345.608
Zader	2.693.725	2.469.300
Splet	194.351	1.082.595
Dubrovnik	36.527	426.629
drugod	3.500	143.542

zatorej vkup 4,471.798 7,957.859
Vrednost vseh rib iznaša 2,322.555 gld. V rečenih mestih samih se je použilo 3,637.620 rib, to je 5,983.573 kilogramov, in se je po takem prodalo in razposlalo drugam na razne kraje 834.178 komadov, to je 1,974.286 kilogramov. — Vseh ribarjev je bilo v letnem tečaju 11.176, mej temi 618 Italijanov; v zimskem tečaju (od 23. oktobra 1886 do 22. aprila 1887) pa 9750, mej temi 955 Italijanov. V teku ednega leta, to je v obeh tečajih (od aprila 1886 do aprila 1887) bilo je vseh ribičev 20.926, mej temi 1.573 Italijanov. Te številke nam jasno pričajo, da se naši slovanski Primorci marljivo bavijo z ribarstvom. Zanimivo je še zvedeti, da so v letnem tečaju rabili 3022 čolnov, v zimskem pa 2780, razven tega še po leti 191.872 in po zimi 369.781 komadov družih ribarskih priprav.

Poskušeno ubojstvo. V soboto 31. marca je zblaznel uradnik mestne zastavljavnice Jarnej Lanzi ter ustrelil trikrat na svojo soprogo. Zadel jo je v levo roko. Lanzi je odveli v blaznico.

Poskušeno samoubojstvo. Mlada deklica Ivana S. se je sprla s svojim ljubimcem, ter zdvojena hotela skočiti v morje. Stražniki so jo o pravem času udržali ter jo spravili domov.

Zbolel je na ulici Torrente težak Andrej Sokolič iz Kopra ter se zgrudil brez zavesti na tla. Odnegli so ga v bolnico. — Dninarja Frana D. so zaprli, ker je ukradel mlekarju M. Mehiji iz Rocola 116 gld. — Dva pijanca sta napadla mornarja Ivana Gjurgjaroviča ter ga brez razloga zelo pretepla. Mornar je moral v bolnico; pijancev policija še ni našla. — Težak Ivan Martinis se je za piruhe dobro napil. Na poti proti domu se je zgrudil na tla ter si vinjeno glavo tako močno pobil, da so ga morali odvesti v bolnico. — Prijeli so več tatov, ki so o procesiji pri sv. Justu segali v tuje žepe, da si obave velikonočno zabavo s tujim blagom.

Policijsko. Kotičaju Roku Kralju iz Vrde je spregel in ukradel v sredo 28. p. m. p. p. neznan tat vola od voza, kateri je pustil Kralj nekoliko trenutkov brez nadziranja na trgu Carradori. Vol je bil vreden 200 gld. To je nov dokaz o drzovitosti tržaških tatov. — Po noči 29. marca so ulomili tatovi v prodajalnico hiše št. 12 ulice Fontana ter ukradli sukna, vrednega 4. gld.

RAZNE VESTI.

Čarovnice pred sodiščem. Dne 21. p. m. se je končala pred zagrebškim sodiščem obravnava zaradi prevare proti 30letnji šivilji Mariji Lenard in 60letnji Katarini Dolenc. Obe ste sleparili lehkoverne ženske, da znati čarati ter preskrbeti vse, česar si kdo želi, seveda proti dobremu plačilu. Ani Seifert ste obljubili, da jo bode moral poročiti po njiju začaranji njen ljubovnik, ki se jej je izneveril; krčmarica Helena Sturlić bode imela vedno polno hišo gostov, služabnici Mariji Pintarić pa ste celo obetali ocarati cesarja in kralja, da jej bode dajal letne podpore. Izvabili ste s takim sleparjenjem lehkoumnim ženam dokaj. Sodišče je spoznalo obe krivi hudodelstva prevare ter obsodilo Marijo Lenard na eno leto težkega zapora, starko Dolenc pa na mesec dni.

Učenje ruščine se širi dan na dan. „Ruskij Kurjer“ javlja, da pri tujih konzulatih ni niti enega atašee, ki se ne bi pridno učil ruščini. Zanimanje za ruski jezik je vzbudila resnica, da Rusija vedno bolj raste, se širi in napreduje toliko v gmotnem, kolikor v duševnem obziru.

Na Dunaji živijo Rusi se vračajo v svojo domovino. Tože, da Nemci z njimi jako zlo postopajo ter se neuljudno obnašajo proti njim. Dunajčanje jih merijo po ulicah od glave do pete in rogajo se jim. Ruski listi dodajajo, da so to nastopki nestrpljivosti političnih razmer med Avstrijo in Rusijo.

Ruščina v Budimpešti. Vseučiliški profesor Asboth v Budimpešti je objavil, da bode brezplačno poučeval v ruščini. Prijavilo se je toliko učeželjnih dijakov, da nemajo vsi prostora v to določenej dvorani. Pripraviti se mora obširnejša dvorana.

Platane so zdravju jako kvarljive. Iz Barcelone namreč poroča Hillinger, da se je v nekeje barcelonskej obitelji javljal vsako leto hud epidemičen kašelj in vendar se ni bil nikdo v hiši prehladil. Zdravnik je pregledaval grla in našel v njih mnogo zvezdastih telescev in baš takšnih je isteknol na oknu. Po daljšem preiskavanju je bilo ustanovljeno, da se ta telesca nahajajo na mladem listju platanovem. Zdravnik ni dvojil več, da kašelj prouzuje praešek s platan, s katerimi je bil nasajen dvored pred hišo. — To prikazen so opazovali uže v starem veku, kajti o kvarljivosti tega prahu piše Dioskorid in starorimski zdravnik Galem, da ta preh suši vrat, prouzuje kašelj in razven tega škodi tudi ušesom in očem.

Grob Aleksandra Velicega. Sloveči arheolog Schliemann išče sedaj v Aleksandriji grob macedonskega kralja Aleksandra Velicega. List „Phare du Bosphore“ pa javlja temu nasproti, da je sarkofag kralja Aleksandra našel uže lani Hamdi bey v Sydonu in da je sedaj v Carigradu. Sarkofag je neki izredno lep ter ni dvojiti, da je baš sarkofag kralja Aleksandra. Dokazano pa to do zdaj še ni.

Starinske najdbe. „Daily News“ poroča iz Aten, da se je našlo več zelo zanimljivih napisov na otoku ciprskem na istem mestu, kjer je stal veliki tempelj Venere v Paphosu. Kopalo se bode dalje, ker je nadeja da se izkoplje še zanimljivejših najdeb.

Grško-istočnega župnika Popoviča v Topuski na Hrvatskem, kateri je bil

po sodišči v Petrinji zaradi zavrtnega ubojstva obsojen na 15 letni zapor, osvobodilo je višje sodišče podpolno ter ga spoznalo nekrivega.

Lakota na Tirolskem. Prebivalstvo okraja Klausen na Tirolskem je po večletnih slabih žetvah in vremenskih nezdah v strašnem položaju. Okraj obsega 10 občin povprečno z 10.000 prebivalci; posebno hudo pa se godi ljudstvu v krasnih pogorskih krajih Barbian, Villanders, Latzfons, Feldthurns in Theis. Kako so ubožni ljudje potrebni podpore, dokazuje najbolj, da pomočni odbor takoj nakupi hrane za ves denar, ki ga darujo človekoljubi, ter jo razdeli med stradajoče ljudstvo.

Beda v Siciliji. V Siciliji se je ustavilo v raznih rudnikih delo. Preko 3000 ljudi je vsled tega brez zaslužka in mora lakote poginoti, ako ne priskoči vlada na pomoč. V Mesini so si hoteli pridobiti nesrečneži s silo dela in zaslužka in morali so jih vojaki z orožjem razgnati. Tudi v drugih mestih so bili izgredi, kajti revščina je po vsej pokrajini velika.

Število zdravnikov v Evropi. Med vsemi evropskimi deželami ima Italija največ zdravnikov in sicer ogromno število 17.568. Na Nemškem jih živi 16.292, na Francozskem 14.316, v Angliji 14.091, v Avstriji jedva 11.000.

Ruske učene žene. Nekatero ruske žene so v inozemstvu na dobrem glasu. Tako n. p. gėna. Kovalevska, ki zaseda stolićo profesorja na vseučilišču v Štokholmu. Ko je nekda obiskala Pariz, vsprejeli so jo z veliko častjo v seji francoske akademije. — Na vseučilišču v Bolonji predava Rusinja Ogonovska o slovanskih jezicih. — Na dobrem glasu je mej znanstvenopolitičnim svetom gėna. Novikova. — Zeneida Ragozina si je pridobila veliko slavo v Ameriki. Pred dvema letoma uže je izdal založnik Putmann v Novem-Jorku prvi del „znanstvenih monografij“ Z. A. Ragozininih, katere so vzbudile obćno pozornost ter razna učena društva so izbrala pisateljico za svojo družabnico, n. pr. društvo automologov v Parizu in društvo orientalistov v Novem-Jorku. Sedaj je prišel na svetlo tudi drugi del te knjige, obezajoć asirsko povest.

Spomenik nemškemu pesniku Heineju. Na Nemškem pobirajo nekateri čestilci pesnika Heineja denar, da mu postavijo spomenik v Düsseldorfu. Znano je, da je bil pokojni pesnik žid. Zatorej je strašno razburila ta misel nemške antisemitske kroge, ter sklicali so v Berolinu velik meeting ali tabor, ki je ukrenol poslati peticijo ministru Puttkamerju, da zabrani postaviti spomenik židu Heineju. Glavni govornik na tem shodu je bil dvorni propovednik ali pridigar Stöcker, ki je celo izrekel, naj se napravi Heineju spomenik iz blata in to blato naj nanose oni, ki želijo spomenik in postavi naj se v Jeruzalemu in ne v Düsseldorfu. Kako bi kričali nemški semitski listi, ako bi se pripetilo kaj enacega v Rusiji, in ne v visoko kulturnej Nemćiji?

Novi Jork nekda in denes. Zemljišće, na katerem stoji denes krasno in veliko mesto Novi Jork so kupili leta 1668 evropski naselniki od Indijancov za 10 košulj, 20 parov nogovic, 10 pušek, 30 krogelj, 30 funtov smodnjev, 30 sekir, 30 kotlov in 1 bakreno ponev. Divjaki so se veselili dobrega skupila. Denes je to zemljišće neprecenljive vrednosti.

Književnost.

Josipa Stitarja zbranih spisov so izšli 38. 39. in 40. snopić z nastopno vsebino: Apostrof. Ljubezem. Živalski pogovori. Zimske podobe. Poućni spisi: Kritićna pisma. Prešeren.

„**Ljubljanskega Zvona**“ je prišel 4. zvezek na svetlo s to vsebino: 1. Gorazd: „Stara pravda“. Venec. balad. III. 2. Jos. Starć: Vanda. Povest. (Dalje.) 3. Ivan Železnikar: Osapska dolina. (Konec.) 4. Y.: Misli. 1—8. 5. Janko Kersnik: Dva adjunkta. Humoreska. 6. A. Fekonja: Vila Slovinska. (Dalje.) 7. L—j: Golobec. Pesem. 8. Evgen Lah: Ljubljana v ljudopisnem oziru. (Konec.) 9. Rádinski: Samotni dol. Pesem. 10. A. Planinec: Čegava bode. Vesela igra v dveh dejanjih. 11. Književna poročila: V. Oblak. 12. Listek.

„**Slovenski pravnik**“ je prinesel v svojej 4. številki nastopno vsebino: 1. O novem ustnem skrajskanem postopku. (Dalje.) 2. Pravniški razgovori IV. 3. Dopis. 4. Pravosodje: a) Zvršilno prisoditi je moć tndi terjatev zvršeneća do zvršitelja; b) Dećići po zakonu ne morejo tirjati v § 1253 o. d. z. omenjene ćetrťine in natura; c) V

